

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Voxit-alusta selonteon laatimisen tukena: kokemuksia ja ajatuksia tulevaan

Sami Tantarimäki, erityisasiantuntija, maa-
ja metsätalousministeriö

MAASEUTUPOLITIikka
LANDSBYGOSPOLITIK

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Selonteko osallistavana prosessina

- Valtioneuvoston maaseutupoliittisen selonteon valmistelussa haluttiin osallistaa ihmisiä laaja-alaisesti keskusteluun maaseutu- ja saaristoalueiden tilanteesta ja tilannekuvasta.
- Selonteon laatimisen tueksi toteutettiin kattava osallistaminen keväästä 2024 tammikuulle 2025: kyselyt, työpajat, puntaroiva kansalaispaneeli, verkkokuuleminen ja kokoukset täydensivät tietoa maaseutualueista ja niiden arjesta.
- Osallistamisilla tavoitettiin kaikkiaan reilu 2300 henkilöä. Prosessista tulee oma julkaisu. Lisäksi selontekoluonnoksen lausuntokierrokselta (5.6.-18.8.2025) saatiin yli 200 lausuntoa.
- Voxit -alustaa hyödynnettiin osana puntaroivaa kansalaispaneelia
- Alustan kokeilemiseen innosti mahdollisuus tarjota helppoa, matalan kynnyksen kannustetta osallistua selonteon valmisteluun; väittämiin vastaaminen tapahtui olemalla väittämän kanssa samaa mieltä, eri mieltä tai ohittamalla sen. Vastata sai kaikkiin tai vain osaan. Vastaamisen voi lopettaa missä tahansa vaiheessa kyselyä.

Voxit -alusta osana selonteon valmistelua

- Puntaroiva kansalaispaneeli toteutettiin tiiviillä aikataululla marras-joulukuussa 2024. Runkona oli neljä suuraluetaisuutta (Pohjoinen Suomi Pudasjärvellä, Läntinen Lapualla, Eteläinen Hämeenlinnassa, Itäinen Kuopiossa), joiden jatkeena hyödynnettiin Voxit -alustaa.
- Puntaroinnin tausta-aineistona käytettiin selonteon valmistelun tueksi laadittua maaseutu- ja saaristoalueiden tilannekuvaa, jonka aineistojen pohjalta tehtiin vielä erikseen suuralueittaiset koosteet tilaisuuksiin.
- Suuraluetaisuuksiin oli avoin kutsu ja niissä keskusteltiin vain paikan päällä; puntaroitiin mikä on hyvää/huonoa suuralueella suhteessa koko maan hyvinvointiin ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuuteen – ajatellen alueen sisäisiä eroja sekä yksilön näkökulmaa.
- Voxit -äänestyksillä virittäydettiin keskusteluihin ennen tilaisuuksia, jatkettiin puntarointia tilaisuuksien välillä ja vielä viimeisen tilaisuuden jälkeen. Maaseutuväittämässä maaseutua tarkasteltiin laaja-alaisesti arjen kysymysten ympärillä.

Alustan antama tuki selonteon valmistelulle

- Suuraluetaisuus osallistui yhteensä 300 henkilöä ja Voxit -puntarointiin 706 henkilöä.
- Voxit -osallistujat äänestivät 222 väitettä, mikä annettujen äänien lukumääränä tarkoitti yli 84 000 ääntä. Osallistujat lisäsivät alustalle kaikkiaan 502 väitettä, mutta näistä vain noin puolet oli muotoiltu selkeiksi kyllä/ei -väittämiksi, tai siten, että ne sisällöltään kunnioittivat rakentavan keskustelun henkeä.
- Suuri osa äänestäjistä (> 60%) oli yhtä mieltä väittämien kanssa esimerkiksi siitä, että myös maaseudulla voi elää kestävästi, tiestön kunto vaihtelee maaseudulla huomattavan paljon, tai että Suomen huoltovarmuus vaarantuu jos maaseuduilla ei ole väkeä, yrittäjiä tai yrityksiä.
- Jaetusti eniten eri mieltä oltiin esimerkiksi siitä, että erilaiset maaseutualueet Suomessa ovat tasa-arvoisia keskenään, tai että maaseudulla on riittävästi kouluja ja oppilaitoksia ajatellen lapsien yhdenveroisia mahdollisuuksia kaikkialla Suomessa.
- **Alustalla äänestäneiden näkemykset sekä tukivat että opponoivat selonteon tilannekuvan (tilastot, tutkimukset) näkymää nykyhetkestä ja kehityksen suunnasta**
- **Alusta mahdollisti laaja-alaisen osallistumisen lyhyessäkin ajassa**

Mitä opittiin, mitä seuraavaksi?

Konsensusjana – miten mielipiteitä jakavaa keskustelu oli 11-12/2024?

Väitteet, joista yksimielisyys

Väitteet, joista erimielisyyttä

Voxit

- **Kokemus opetti:** lähdettiin vauhdilla kokeiluun ja opeteltiin tehdessä asioita. Aiheen pohtimiseen, mahdolliseen rajaamiseen, väittämien muotoiluun ja moderointiin tarvitaan aikaa, jotta aiheen/aiheiden käsittely tuottaa parhaan tuloksen. Aikaa myös äänestyksestä tiedottamiseen.
- **Kehittämistoive:** alusta voisi tuottaa kuvaajia äänestyksen edetessä, jotta esimerkiksi äänestäjä näkisi oman asemoitumisensa keskusteluun.
- **Seuraavaksi:** uutta Voxit -äänestystä jo suunnitellaan.

Maaseutupoliittinen selonteko

- **Syys-joulukuu 2025:** Lausuntokierros selonteon luonnoksesta päättyi (18.8.), koostetaan lausuntojulkaisu ja viimeistellään selontekoluonnos. Valtioneuvoston selonteko annetaan eduskunnalle joulukuussa.
- **2026:** Eduskuntakäsittely on keväällä 2026, jonka jatkona poikkihallinnollisen toimenpidesuunnitelman laatiminen (2026-2027)